



Handläggare: Anneli Rydström
Telefon: 08-508 22 068

Till
Hägersten-Liljeholmens
stadsdelsnämnd 2010-10-28

Gemensam värdegrund för äldreomsorgen i Stockholms stad

Yttrande till kommunstyrelsen

Förvaltningens förslag till beslut

Stadsdelsnämnden föreslår att kommunstyrelsen beslutar att införa en gemensam värdegrund för äldreomsorgen i Stockholms stad i enlighet med äldrenämndens förslag.

Maria Mannerholm
stadsdelsdirektör

Annmarie Sandberg
avdelningschef

Sammanfattning

Förslag till en gemensam värdegrund för äldreomsorgen i Stockholms stad har tagits fram av äldreförvaltningen.

”Äldreomsorgen i Stockholms stad ska präglas av självbestämmande, individualisering och valfrihet. Utformningen av det stöd som ges ska inriktas på att äldre personer får leva ett värdigt liv och känna välbefinnande, trygghet och meningsfullhet.”

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden ställer sig bakom äldreförvaltningens och äldrenämndens förslag. Värdegrunden ska utgöra basen i enheternas kvalitetsarbete och ständigt finnas med i äldreomsorgens utvecklings- och förbättringsarbete samt ingå stadens integrerade ledningssystem (ILS).

Förvaltningen vill särskilt lyfta fram vikten av en värdig vård och omsorg om de mest sjuka äldre och en värdig vård vid livets slut. Hägersten-Liljeholmens stadsdel har tillsammans med landstinget och privata utförare fått förmånen att erhålla stimulansmedel till försöksverksamheten ”Bättre Samverkan – Bättre liv”, som riktar sig till de mest sjuka äldre.



Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom äldreomsorgsavdelningen. De fackliga organisationerna har informerats den 12 oktober 2010 och pensionärsrådet den 26 oktober.

Bakgrund

En remiss om en gemensam värdegrund för stadens äldreomsorg, har inkommit till stadsdelsnämnden för yttrande. Remissen har skickats till stadsdelsnämnderna, stadsledningskontoret och kommunstyrelsens handikappråd för yttrande senast den 30 oktober 2010. Se bilaga 1.

Regeringen lämnade den 25 februari 2010 en proposition till riksdagen "Värdigt liv i äldreomsorgen" (2009/10:116). I propositionen behandlas betänkandet "Värdigt liv i äldreomsorgen (SOU 2008:51) och betänkandet "Bo bra hela livet" (SOU 2008:113) samt "I den äldres tjänst" (SOU 2008:126).

Den 26 maj 2010 fattade riksdagen beslut om en ny nationell värdegrund för äldreomsorgen. ***Socialtjänstens verksamhet som rör omsorg om äldre, ska inriktas på att äldre personer får leva ett värdigt liv och känna välbefinnande (värdegrund).***

Värdighet innebär att en person även vid hög ålder ska ha rätt att leva sitt liv utifrån sin identitet och personlighet. Hon eller han bör få stöd i att behålla sina intressen och vanor men även i vissa fall bryta ett mönster av vanor. Välbefinnandet utgår från den subjektiva upplevda känslan av välbefinnande.

Värdegrunden ska skrivas in i socialtjänstlagen (SoL). Det ska också stå i socialtjänstlagen att äldre så långt som möjligt ska vara med och bestämma om när och hur hemtjänsten ska ges. Vidare ska kommunerna få befogenheter att lämna kompensation till en person när denna inte har fått bistånd enligt SoL inom skälig tid eller i enlighet med beslut av socialnämnden eller ett avgörande av en domstol. Kompensation får även lämnas när socialnämnden inte fullgjort en garanti som lämnats till personen att inom en viss tid eller på ett visst sätt tillhandahålla personen bistånd. Lagändringarna börjar gälla den 1 januari 2011.

Värdegrundsarbetet ska bl.a. kunna stödjas genom att lokala värdighetsgarantier uppmuntras i äldreomsorgen. Frivilligt system för värdegrundsmärkning av äldreomsorgen kan också införas. Syftet är att stimulera utförarnas förbättringsarbete och även förbättra den äldres valmöjligheter.

För att stödja införandet av förslaget om bl.a. en nationell värdegrund har statliga medel om 90 mkr avsatts för 2010. För de närmaste kommande åren avsätts 80 mkr årligen. Medlen ska främst användas till ledarskapsutveckling, handledning,



information, system för värdegrundsmärkning samt en webbaserad kunskapsportal.

Regeringen har också i en treårig överenskommelse med Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) pekat ut ett antal angelägna insatsområden för ett långsiktigt och systematiskt förbättringsarbete riktat till de mest sjuka äldre, där stimulansmedel finns avsatta.

Enligt budget 2010 har äldrenämnden i uppdrag att ta fram en gemensam värdegrund för äldreomsorgen i Stockholms stad.

Den 11 maj 2010 beslöt äldrenämnden att föreslå att kommunstyrelsen beslutar att införa en gemensam värdegrund för äldreomsorgen i Stockholms stad.

Kommunstyrelsens pensionärsråd och äldreförvaltningens handikappråd har tagit del av äldreförvaltningens förslag, som presenteras nedan.

Ärendet

Förslag till en gemensam värdegrund för äldreomsorgen i Stockholms stad har tagits fram av äldreförvaltningen.

”Äldreomsorgen i Stockholms stad ska präglas av självbestämmande, individualisering och valfrihet. Utformningen av det stöd som ges ska inriktas på att äldre personer får leva ett värdigt liv och känna välbefinnande, trygghet och meningsfullhet.”

Skrivningen ansluter enligt äldreförvaltningens mening såväl till lagändringen och propositionens kommentarer som till stadens äldreplan, riktlinjer och valfrihetsmodeller.

Enligt äldreförvaltningen bör arbetet med värdegrunden integreras i stadens system för ledning och styrning (ILS) genom att exempelvis i budget 2011 besluta om en obligatorisk aktivitet och på sikt genom en indikator för värdegrundsarbetet.

Stadsdelsnämnderna arbete med värdegrunden kommer att ingå i äldreförvaltningens verksamhets- och kvalitetsredovisning. Värdegrunden ska också finnas med i förfrågningsunderlag och avtal med äldreomsorgen.

Äldreförvaltningen kommer att ta fram studiematerial m.m. för stöd i införandet av värdegrunden samt undersöka möjligheterna för staden att ta del av de statliga medel som avsatts för arbetet med värdegrunden. Kvalitetsgarantierna inom



Äldreomsorgen bör även kunna tillgodose behovet av värdighetsgarantier. Äldreförvaltningen föreslår att verksamheter inom äldreomsorgen kompletterar kvalitetsgarantierna enligt ILS med äldreomsorgens värdegrund.

Socialstyrelsen kommer att få i uppdrag att utforma system för värdegrundsmärkning samt etablera en förvaltning av det. Äldreförvaltningen föreslår att staden avvaktar systemets närmare utformning innan ställning tas till om systemet ska införas generellt i staden eller vara frivilligt.

Gällande kompensation till den enskilde bedömer äldreförvaltningen att det först behöver tas fram riktlinjer hur detta ska tillämpas i staden.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen ställer sig bakom äldreförvaltningens förslag till en gemensam värdegrund för äldreomsorgen i Stockholms stad.

Värdegrunden ska utgöra basen i enheternas kvalitetsarbete och det är viktigt att den ständigt finns med i äldreomsorgens utvecklings- och förbättringsarbete. Värdegrunden ska genomsyra äldreomsorgens mål, åtaganden och arbetssätt och på så sätt ingå i stadens integrerade ledningssystem ILS.

Vid äldreomsorgens enheter pågår redan idag ett värdegrundsarbete där chefer och medarbetare tillsammans diskuterar kring viktiga värdeord för gemensamma och tydliga förhållnings- och arbetssätt.

Förvaltningen vill särskilt lyfta fram vikten av en värdig vård och omsorg om de mest sjuka äldre och en värdig vård vid livets slut. Hägersten-Liljeholmens stadsdel har tillsammans med landstinget och privata utförare fått förmånen att erhålla stimulansmedel till försöksverksamheten ”Bättre Samverkan – Bättre liv”. Syftet är att ta fram en modell för bättre samordning kring vården och omsorgen som riktar sig till de mest sjuka äldre som bor hemma. Förbättringsarbetet som ska vara långsiktigt ska genomföras utifrån LEAN, där den äldres behov ska stå i fokus när vårdgivarna planerar och utför sina insatser.

Förvaltningen har ingen annan uppfattning gällande övriga förslag.

Bilaga

Remissen ”Gemensam värdegrund för äldreomsorgen i Stockholm”, äldrenämndens beslut daterat 11 maj 2010 och äldreförvaltningens tjänsteutlåtande, daterat den 23 april 2010.